

Buskerudbyen Jordvernallianse
v/leder Kirsti Marie Lager Lyngås
Rotuveien 9
3409 Tranby
e-post: buskerud@jordvern.no

Tranby 22. februar 2016

Drammen kommune
Byplan
Engene 1
3008 Drammen

HØRINGSUTTALELSE

KOMMUNEDELPLAN MED KONSEKVENsutREDNING FOR FV. 319, SVELVIKVEIEN

Buskerud Jordvernallianse viser til kommunedelplan med konsekvensutredning for fv. 319, Svelvikveien som er lagt ut til høring med frist 24. februar 2016.

Som godkjent høringsinstans i jordvernsaker ser vi det som nødvendig å komme med kritikk av manglende vektlegging av jordvernet i konsekvensutredningen hva gjelder VVS sitt foretrukne alternativ for ny veitrasé, B1.

Generell kommentar

Vern av matjord, både dyrket og dyrkbar mark, må være et overordnet kriterium i all arealplanlegging. Stortinget vedtok i 2012 en ny landbruks- og matmelding som sier at det skal produseres mer mat i tråd med befolkningsveksten, både av etiske hensyn og av hensyn til nasjonal og global matvaresikkerhet.

FNs egen matvareorganisasjon FAO, mener verdens matvareproduksjon må økes med 70 % innen 2050 for å brødfø verdens befolkning. FAO har gjentatte ganger pekt på viktigheten av at et land i størst mulig grad må være selvforsynt med mat, og anbefaler ingen å gjøre seg avhengig av verdensmarkedet. FNs organisasjon for landbruk og mat markerte i 2015 det internasjonale året for vern av matjord der målet var å rette oppmerksomheten mot viktigheten av en bærekraftig forvaltning av matjorda, og beskytte denne verdifulle naturressursen.

Skal Norge klare det, må vi ta vare på matjorda og faktisk øke matjordarealet. Nedre del av Buskerud har noe av landets beste matjord og naturgitte fortrinn til å produsere mat. Utbyggere som skal utforme planer for arealbruken, har et stort forvalteransvar fordi den beste matjorden finnes i og rundt bygdene og tettstedene.

Tall fra 2014 sier at Buskerud har 468 000 dekar fulldyrka jord (3,4 %) og 8 851 overflatedyrka jord (0,1%), altså er det en meget liten andel av fylkets totale areal som i dag benyttes til matproduksjon.

08.12.2015 behandlet og vedtok Stortinget innstillingen fra Næringskomiteen som lyder som følger: *«Stortinget fastsetter det årlige målet for omdisponering av dyrket mark til 4000 dekar. Stortinget ber regjeringen sørge for at målet nås gradvis innen 2020.»*

Produksjon av mat må være vårt viktigste samfunnshensyn. Nedbygging av matjord er irreversibelt og fratår fremtidige generasjoner en ressurs som allerede er svært begrenset i Norge.

- I Norge er 3% av arealet egnet til jordbruk, men kun 1% er egnet til matkorn- eller grønnsaksproduksjon. Den beste matjorda ligger typisk i sentrale strøk, nettopp fordi man i tidligere tider har startet bosetningen der den beste jorda var.
- Generelt viser det seg at hvis en først begynner å bygge i et jordbruksområde, følger det annen nedbygging og ytterligere arealtap med. Drammensregionen og Buskerudbyen har nå et stort utbyggingspress pga. befolkningsveksten, og presset på matjorda er stort.

- Nydyrking av skog for å erstatte tapt matjordareal, vil ikke kunne gi tilsvarende kvalitetsjord som den jorda som ble bygd ned. Andelen matkornjord vil fortsette å minke og avlingsmengden produsert per dekar vil være svært mye lavere på nydyrket jord.
- Oppdyrking av marginal jord ved å kjøre til god jord fra nedbyggingsarealer, vil aldri kunne erstatte den sentrale gamle dyrkingsjorda. De naturgitte grunnforholdene er ikke av samme kvalitet i periferi som i sentrale matjordområder.
- Likeledes vil det ta flere 10-år å oppnå det samme avlingsnivået som før på denne jorda fordi transport og jordflytting ødelegger jordstrukturen.
- Det tar 2000 år og lage 10 cm matjordlag.
- 1 kvadratmeter jord = 1 brød – i all tid!

Kommentar til kommunedelplanen

Buskerud Jordvernallianse kan ikke akseptere alternativ B1 slik det nå ser ut som om Statens vegvesen og Buskerud fylkeskommune vil gjøre. Buskerud Jordvernallianse går inn for alternativ C, men kan vurdere A2.

I Statens vegvesen sin håndbok V712 om konsekvensanalyser, kapittel om naturressurser står det som overordnet mål følgende:

«Et sentralt mål for forvaltningen av naturressurser er i størst mulig grad å bevare dem for framtiden. Bærekraftig utvikling er her et sentralt begrep. En bærekraftig utvikling blir definert som en utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten at det går på bekostning av framtidige generasjoners muligheter. Det nasjonale målet for jordvern er å ta vare på god matjord. Stortingsmelding 9 (2011-2012) Landbruks- og matpolitikken angir at det skal legges til rette for økt produksjon av jordbruksvarer.»

Det står i dokumentet følgende om dagens situasjon:» *Landbruket i Drammen er bynært, og det meste av den dyrka jorda befinner seg syd i kommunen i et belte som strekker seg fra Solum/Nedre Knive ved Drammensfjorden, og videre gjennom Skoger. Planområdet dekker store deler av dette området. Kornproduksjon er dominerende driftsform innenfor planområdet, og Norsk Institutt for Skog og Landskap sin Jordsmonnkartlegging viser at jorden i området er godt egnet til denne.»*

Det står også:

«I oppsummeringen og rangeringen av de fem alternativene for ny forbindelse mellom Tørkop og Eik teller det totale beslaget av jordbruksarealer sterkest i vurderingene.» «Alternativ C rangeres som nr. 1 da dette alternativet har minst beslag av jordbruksarealer av alle de vurderte alternativene.

Vegvesenets egen vektlegging:

Tørkop – Eik, 27.01.2016

Naturressurser	Alternativ A1	Alternativ A2	Alternativ B1	Alternativ B2	Alternativ C
Jord	72,9 dekar	55,6 dekar	76,5 dekar	58,9 dekar	32,3 dekar
Skog	34,3 dekar	121,7 dekar	35,6 dekar	114,9 dekar	158,6 dekar
Rangert	4	2	5	3	1

På nåværende tidspunkt kan vi ikke se avtrykk etter vegvesenets egen håndbok i konsekvensanalysens sluttvurdering, og som alltid kommer jordvernet dårligst ut når det skal regnes på økonomien i prosjektet. Det at disse områdene i praktisk talt i enhver sammenheng også blir vektet bak naturmangfold og kostnadsøkninger på veiprojekt gjenspeiler ikke den reelle samfunnsøkonomiske verdien i forhold til klimaendringer og befolkningsvekst.

Buskerud Jordvernallianse kan ikke akseptere at såpass mye dyrkbar mark som alternativ B1 krever tas til dette formålet og mener det i nasjonal sammenheng er et tap for landets samlede beredskap hva gjelder matproduksjon. Vi mener også at dette strider i mot nasjonal politikk på området jordvern og ber om at alternativet som tar minst dyrkbar jord prioriteres høyest.

Med vennlig hilsen

Buskerud Jordvernallianse

Kirsti Marie Lager Lyngås, sign.
Leder

Per Olav Krekling, sign.
styremedlem